



Algemene informatie en jaarcijfers 2017

Naam: Stichting de Nederlandse Bachvereniging
RSIN: 007085126

Postadres: Postbus 295
3500 AG UTRECHT

Bezoekadres: Plompetorengracht 21
3512 CB UTRECHT

Doelstelling

De Nederlandse Bachvereniging is opgericht in 1921. De stichting is statutair gevestigd te Utrecht en heeft ten doel de kunst van Johann Sebastian Bach en diens tijdgenoten, voorgangers en navolgers te bestuderen en te verbreiden. Daarnaast kan de stichting ook muziek van andere stijfperioden uitvoeren. Om dit doel na te streven, heeft en afficheert de Nederlandse Bachvereniging zich als een instrumentaal en vocaal ensemble. De stichting organiseert concerten met het ensemble, geeft geluids- en beeldopnamen uit en ontwikkelt en volgt al hetgeen in haar macht ligt om de doelstellingen te bewerkstelligen. Zodoende is er de laatste jaren ook aandacht geweest voor educatieve programma's en talentontwikkeling.

Bestuur

Het bestuur was in 2017 als volgt samengesteld:

A.F. van der Touw, voorzitter
P.W. Mol, penningmeester
G.A. Verbeet, secretaris
H.L. Buis
M.T.H. de Gaay Fortman
P.W. Moerland, tevens lid van de financiële commissie
A. Nicolai
M.M. Roorda (per 19 januari 2017)
M.A. Scheltema
K.J. Storm, tevens lid van de financiële commissie

Als gevolmachtigden waren de heer J.R.A.I. Van den Bossche (tot 1 mei 2017) en mevrouw E.S. Postema (per 1 mei 2017) als directeur (ad interim), in het handelsregister ingeschreven.

Het bestuur van de Nederlandse Bachvereniging kent de principes van de Governance Code Cultuur en past deze zoveel als mogelijk toe. Op dit moment voert de Nederlandse Bachvereniging geen actief beleid op de Code Culturele Diversiteit.

Fiscale positie

De stichting heeft vanaf 1 januari 2008 de ANBI-status en is vanaf 1 januari 2012 officieel een Culturele Instelling. Dit houdt in dat natuurlijke personen giften aan de stichting kunnen doen, die bij de inkomstenbelastingaangifte aftrekbaar zijn. Jaarlijks vergewist de NBV zich ervan dat de organisatie aan alle voorwaarden voor de ANBI-status voldoet.

De stichting is onderworpen aan vennootschapsbelasting. Gegeven de aard van de activiteiten is ook sprake van aangifteplicht uit hoofde van loonbelasting en omzetbelasting.

Financiële steun en risicomanagement

De Nederlandse Bachvereniging heeft een stabiele financiële positie en genereert 80% eigen inkomsten. Zowel de liquiditeit als de solvabiliteit is voldoende gewaarborgd. Daarbij dient te worden opgemerkt dat de Nederlandse Bachvereniging in geval van nood een beroep kan doen op een van de twee solide steunstichtingen (Stichting Ondersteuning van de Nederlandse Bachvereniging en Stichting Vrienden van de Nederlandse Bachvereniging). Dat ontslaat ons echter niet van de verplichting en de ambitie om te onderzoeken op welke manier wij de financiële stabiliteit optimaal kunnen waarborgen en verbeteren.

De Bachvereniging is trots op haar pioniersrol in cultureel ondernemerschap. Al sinds 1990 is zij ervan doordrongen dat een grote mate van zelfredzaamheid de organisatie duurzaam en minder kwetsbaar maakt. Iedereen die onze activiteiten ondersteunt is ons buitengewoon dierbaar, want we kunnen het natuurlijk niet alleen. We zijn veel dank verschuldigd aan het Fonds Podiumkunsten, de lagere overheden, diverse (private) fondsen, (bedrijfs)donateurs, commerciële instellingen en regionale subsidiënten zoals de gemeentes Utrecht, Maastricht en Naarden, en vrijwilligers. Hun hartverwarmende steun helpt ons niet alleen in financiële zin om onze doelstellingen waar te maken, maar toont ook aan dat onze ambities breed worden gedragen en gestimuleerd.

De voornaamste risicofactoren voor de toekomstige exploitatie van de Nederlandse Bachvereniging vormen de inkomsten uit rijkssubsidie (FPK) en de inkomsten uit sponsoring. De doelstelling van St. Ondersteuning van de Nederlandse Bachvereniging is om onvoorziene wegvallende inkomsten op te vangen en continuïteit voor ten minste vier jaar te garanderen. In die overbruggingsperiode heeft de Bachvereniging gelegenheid om de exploitatie conform de veranderde situatie aan te passen. We hebben hiertoe negen verschillende scenario's ontworpen, waarbij de maatregelen steeds zijn gericht op zo veel mogelijk continuering van de activiteiten van de Nederlandse Bachvereniging, zonder wezenlijke aanpassingen aan het profiel en de missie.

In 2017 heeft de Nederlandse Bachvereniging bovendien een risicomatrix opgesteld. De hierboven genoemde en andere risico's zijn in kaart gebracht met scores op waarschijnlijkheid en impact. Bij elk risico is aangegeven hoe de organisatie (financieel) reageert als het scenario zich onverhoopt aandient en bij wie binnen de organisatie het initiatief ligt om het risico te voorkomen dan wel op te vangen. De risicomatrix wordt jaarlijks herijkt en indien nodig herzien.

Directie, kantoor en ensemble

Tot 1 mei 2017 had de Nederlandse Bachvereniging een tweehoofdige directie, die werd gevormd door artistiek leider Jos van Veldhoven en zakelijk directeur Jan Van den Bossche. Beiden kondigden eind 2016 hun vertrek aan. Het jaar 2017 zal daarom de boeken ingaan als het jaar waarin een geheel nieuwe directie werd benoemd. Het bestuur nam de gelegenheid te baat om het directiemodel te veranderen. In de nieuwe situatie heeft de Nederlandse Bachvereniging een algemeen directeur die eindverantwoordelijk is en een artistiek leider die verantwoordelijk is voor alle artistieke zaken. Hiermee stapt de organisatie af van de tweehoofdige directie en sorteert het bestuur voor op de voorgenomen transitie naar een Raad-van-Toezichtmodel, waarbij de algemeen directeur de functie van directeur-bestuurder zal krijgen.

In 2017 werd Willemijn Mooij benoemd als algemeen directeur per 1 januari 2018 en werd Shunske Sato gepresenteerd als nieuwe artistiek leider met ingang van 1 juni 2018.

De Nederlandse Bachvereniging stelt belang in een compact en daadkrachtig team van gedreven medewerkers. De salarissen van de directieleden voldoen aan de WNT norm. De kantoororganisatie van de Nederlandse Bachvereniging had op 31 december 2017 een personeelsbestand van 12 mensen van in totaal 9,8 fte.

Het ensemble van de Nederlandse Bachvereniging bestaat uit een instrumentale en vocale kernbezetting, aangevuld met remplaçanten en gastmusici. De organisatie heeft geen musici in dienst. Per project wordt de bezetting bepaald op basis van voorkeurslijsten en beschikbaarheid. De musici worden op basis van een factuur betaald of verloond via een extern bureau.

Beleid

Niet alleen in repertoire, maar ook in regionale spreiding vindt de Nederlandse Bachvereniging brede vertegenwoordiging en variatie van groot belang. In Naarden, Utrecht en Amsterdam treden we zo frequent op dat we er abonnementen voor verkopen. Maar ook in Eindhoven, Rotterdam, Groningen, Tilburg, Haarlem, Alkmaar en Aardenburg treden we jaarlijks minstens één keer op. Het Weihnachts-Oratorium klonk in december 2017 bijvoorbeeld van Groningen tot Tilburg en van Haarlem tot Zwolle.

De artistieke keuze voor het online platform All of Bach, waarvoor we het volledige repertoire van Johann Sebastian Bach in beeld en geluid opnemen en met de wereld delen, betekent dat de muziek van Bach de programmering sinds 2014 domineert. Dat is een bewuste keuze geweest en voor een ensemble dat haar naam aan de grote Bach ontleent niet problematisch. Desondanks vinden wij variatie in de programmering belangrijk. We zijn dan ook blij dat we in het afgelopen jaar met componisten als Buxtehude, Vivaldi, Schubert en Carissimi hebben kunnen laten horen dat we in de programmering, ondanks de focus op Bach, niet aan tunnelvisie lijden.

De Nederlandse Bachvereniging zoekt in haar programmering altijd een balans tussen traditie en avontuur. Aan de ene kant brengen wij daarom met hart en ziel jaarlijks de Matthäus-Passion en andere publieksliefelingen zoals het Weihnachts-Oratorium. Aan de andere kant zien onze musici, en artistiek leider Jos van Veldhoven in het bijzonder, het als een uitdaging om daarnaast de uitzonderlijke barokmuziek die het grote publiek nog niet kent onder de aandacht te brengen. Het is niet risicoloos om dit soort specialistische muziek te programmeren, maar de Nederlandse Bachvereniging ziet zichzelf als de aangewezen partij om mensen ook met minder bekende kanten van Bach te laten kennis maken. Gelukkig kunnen we bouwen op een stabiele groep regelmatige bezoekers die onze concerten niet alleen bezoeken om wat we spelen, maar vooral om hoe we het spelen. Ze verwachten de hoogste artistieke kwaliteit en het is onze missie om hen daarin niet teleur te stellen.

Tevens spannen wij ons in om nieuwe doelgroepen te bereiken. In 2017 maakte een voor de Bachvereniging minder traditioneel publiek bijvoorbeeld kennis met de Nederlandse Bachvereniging tijdens optredens in de serie Pieces of Tomorrow van TivoliVredenburg, tijdens festival Wonderfeet en op de Culturele Zondag Muziek.

In 2017 bereikte de Bachvereniging met 67 reguliere concerten 44.738 bezoekers. Daarnaast keken 216.048 unieke bezoekers uit bijna 200 landen naar opnames op allofbach.com. Van deze bezoekers kwam slechts 40% uit Nederland. De overige bezoekers kwamen vooral uit de Verenigde Staten, Spanje, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk.

Educatie en talentontwikkeling

De Nederlandse Bachvereniging stimuleert het muziekonderwijs in het voortgezet onderwijs al jaren met het educatieve programma *Oog in oog met de Matthäus-Passion*. In 2017 maakten 296 kinderen van in totaal 12 scholen via *Oog in oog* kennis met het in Nederland meest bekende werk van Bach. De klas gaat zelf aan de slag met de leer methode die in 2003 werd ontwikkeld. Als onderdeel van de voorbereiding vertelt een musicus van de Nederlandse Bachvereniging in de klas alles over de wereld van de *Matthäus-Passion*. Tot slot bezoeken de leerlingen een van onze uitvoeringen in een kerk of concertzaal, waar ze met eigen oren kunnen horen waarover in de lessen werd gesproken. Ze leren de muziek kennen en kunnen die in een context plaatsen.

In de afgelopen jaren is de focus op talentontwikkeling in de culturele sector enorm toegenomen. De Nederlandse Bachvereniging onderschrijft het belang hiervan en geeft al jaren bewust veel ruimte aan de aanstormende generatie musici. We ontwikkelden in 2013 met hulp van het Gieskes-Strijbis Fonds het Young Bach Fellowship, een coachingprogramma waarbij we jonge musici helpen om voet aan de grond te krijgen binnen de oude-muziekwereld. In 2017 volgden gemiddeld dertien musici het succesvolle YBF-programma waarmee we investeren in zowel de toekomst van jonge musici als in die van ons ensemble en die van de hele oude-muziekwereld..

2017 in vogelvlucht

In 2016 kondigde artistiek leider Jos van Veldhoven zijn vertrek aan per juni 2018. De zoektocht naar een waardige opvolger was nog in volle gang toen de Nederlandse Bachvereniging het jaar 2017 inluide met *Bach en de viool van Pisendel*, een indringend cantateprogramma met virtueuze vioolpartijen onder leiding van concertmeester Shunske Sato. In juni werd bekend dat Shunske de opvolger van Jos zou worden. Bij nader inzien opende de Bachvereniging het jaar dus, ongewis van dit toeval, met een presentatie van haar nieuwe artistiek leider.

In februari volgde eerst een ode aan het klavecimbelconcert, een genre waarin Johann Sebastian Bach als geen ander vernieuwend was. De concerten stonden onder leiding van de jonge Italiaanse gastdirigent en klavecinist Francesco Corti, die onder meer samen met onze eigen Siebe Henstra, excelleerde in Bachs Concert voor twee Klavecimbels. Vervolgens schitterde de Bachvereniging met een grote bezetting, virtueuze vioolpartijen en verschillende solerende instrumenten in *Feestcantates van Bach* onder leiding van terugkerende gastdirigent Peter Dijkstra.

In maart nam artistiek leider Jos van Veldhoven het stokje weer van de gastdirigenten over. Allereerst voerde de Nederlandse Bachvereniging in deze Passiemaand Bachs *Johannes-Passion* uit. De cast bestond uit veelal jonge musici: naast de aanvoerders speelden jonge talenten in het orkest en de aria's werden elk gezongen door vocale topsolisten van de toekomst.

Ook de tweede helft van de maand stond in het teken van Bachs passies, want uiteraard voerde de Nederlandse Bachvereniging ook in 2017 volgens traditie de *Matthäus-Passion* uit. De 13 uitvoeringen stonden onder leiding van de Tsjechische gastdirigent Vaclav Luks. Speciale vermelding verdient de bondige versie van dit werk in de serie Pieces of Tomorrow van het Utrechtse TivoliVredenburg. Deze experimentele, frisse formule werd enthousiast ontvangen door nieuw en jong publiek.

In mei bleken de wonderen de wereld nog niet uit: tijdens de *Oster-Oratorium*-concerten onder leiding van Jos van Veldhoven klonk niet alleen het Paas-oratorium, maar ook de Pinkstercantate *O ewiges Feuer, o Ursprung der Liebe*. Zodoende vielen Pasen en Pinksteren bij de Nederlandse Bachvereniging op één dag.

In de zomer zaten onze musici niet stil. In juni verzorgden we in samenwerking met het Nederlands Kamerkoor een interactief muziekprogramma tijdens Culturele Zondag Muziek en bij Festival Wonderfeel klonk later die maand een vrolijk Vivaldi-programma. Tijdens het Festival Oude Muziek in augustus bracht de Bachvereniging maar liefst twee goed ontvangen programma's rond Buxtehude.

In oktober startten we verkwikt en opgewekt aan een nieuw seizoen met opzweepende *Orkestsuites van Bach* onder leiding van klavecinist Lars Ulrik Mortensen, die al enkele keren eerder als dirigent bij de Nederlandse Bachvereniging te gast was.

Begin november was een speciale rol weggelegd voor onze organist Leo van Doeselaar tijdens het Schnittger-festival in Groningen. We speelden er het programma *Van Buxtehude tot Bach*, dat ook in Naarden klonk, onder leiding van Jos van Veldhoven. In Groningen begeleidde Leo het ensemble echter op het groot orgel van de Lutherse Kerk en speelde hij tevens enkele solowerken op dit indrukwekkende instrument.

Later in november dirigeerde Jos *Jephthe en Mirjams Siegesgesang*, een programma voor grote vocale bezetting en klein instrumentaal ensemble. Er klonken twee totaal verschillende muziekstijlen: vroege barok en romantiek, maar Carissimi en Schubert overrompelden het publiek gelijkwaardig met meeslepende, melancholische, hartverscheurende en glorieuze muziek.

We sloten het jaar 2017 af met 11 uitvoeringen van het Weihnachts-Oratorium; toepasselijkere muziek is nauwelijks denkbaar in de weken voor kerstmis. Onder leiding van Jos klonken de eerste vier van de zes cantates die gezamenlijk het oratorium vormen. Voor het eerst organiseerden we in deze serie een besloten sponsorconcert met onze nieuwe hoofdsponsor Deloitte. Het was een zeer geslaagd evenement en we zijn Deloitte buitengewoon dankbaar voor prettige samenwerking en warme sfeer.

Bijna alle werken van Bach die de Nederlandse Bachvereniging in 2017 uitvoerde, werden opgenomen voor het online platform allofbach.com. Ook buiten de reguliere programmering om werden werken van Bach in beeld en geluid opgenomen, bijvoorbeeld in de intieme huiskamersetting van Huis Bartolotti in Amsterdam.

3.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na voorgestelde resultaatbestemming)

	31 december 2017		31 december 2016	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste Activa				
1. Immateriële vaste activa		18.658		28.211
2. Materiële vaste activa		17.749		35.910
Totaal vaste activa		<u>36.407</u>		<u>64.121</u>
Vlottende activa				
3. Voorraden		4.582		4.706
4. Vorderingen				
- Debiteuren	284.562		255.583	
- Belastingen	69.312		25.164	
- Overige vorderingen en overlopende activa	716.521		705.895	
Totaal vorderingen		<u>1.070.395</u>		<u>986.642</u>
5. Liquide middelen		243.613		124.484
Totaal vlottende activa		<u>1.318.590</u>		<u>1.115.832</u>
TOTAAL ACTIVA		<u><u>1.354.997</u></u>		<u><u>1.179.953</u></u>

	31 december 2017		31 december 2016	
	€	€	€	€
PASSIVA				
6. Eigen vermogen				
Algemene reserve	33.369		18.372	
Bestemmingsreserve educatie	25.000		25.000	
Bestemmingsreserve marketing & communicatie	20.835		30.000	
Bestemmingsreserve All of Bach	299.455		207.880	
Bestemmingsreserve bijzondere personeelslasten	27.000		-	
Totaal eigen vermogen		405.679		281.252
7. Langlopende schulden				
Vooruitontvangen golden	31.414		50.090	
Subsidie Fonds Podiumkunsten	137.650		*	
Totaal langlopende schulden		169.064		50.090
8. Kortlopende schulden				
Vooruitontvangen recettes	397.741		373.173	
Crediteuren	217.561		278.889	
Belastingen	12.352		14.617	
Nog te betalen honoraria	*		*	
Overige schulden en overlopende passiva	152.600		181.932	
Totaal kortlopende schulden		780.254		848.611
TOTAAL PASSIVA		1.354.997		1.179.953

3.2 FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING OVER 2017

	2016/2017		
	2017 realisatie	gemiddelde begroting	2016 realisatie
	€	€	€
BATEN			
Directe opbrengsten			
1. Publieksinkomsten			
Publieksinkomsten binnenland			
- <i>recette</i>	576.824	600.000	617.657
- <i>uitkoop</i>	437.537	350.000	300.028
- <i>partage</i>	357.141	350.000	287.320
	<u>1.371.502</u>	<u>1.300.000</u>	<u>1.205.005</u>
Publieksinkomsten buitenland	14.310	100.000	60.000
Publieksinkomsten totaal	<u>1.385.812</u>	<u>1.400.000</u>	<u>1.265.005</u>
2. Sponsorinkomsten	249.000	225.000	256.500
3. Overige Inkomsten	31.559	30.000	39.904
	<u>1.666.371</u>	<u>1.655.000</u>	<u>1.561.409</u>
4. Totaal directe opbrengsten			
5. Indirecte opbrengsten	410	1.400	2.334
6. Overige bijdragen uit private middelen			
-bijdragen particulieren	209.403	220.000	210.200
-bijdragen van bedrijven	355.622	300.000	336.490
-bijdragen van private fondsen	217.500	350.000	304.000
-overige private bijdragen	171.012	50.000	233.994
Totaal overige bijdragen uit private middelen	<u>953.537</u>	<u>920.000</u>	<u>1.084.684</u>
	<u>2.620.318</u>	<u>2.576.400</u>	<u>2.648.427</u>
7. Totaal eigen Inkomsten			
8. Meerjarige subsidie Fonds Podiumkunsten	558.859	570.600	561.400
10. Meerjarige subsidie gemeente	60.064	57.000	40.408
11. Meerjarige subsidie overig	-	-	4.416
12. Overige bijdragen uit publieke middelen	3.044	3.000	3.044
	<u>621.967</u>	<u>630.600</u>	<u>609.268</u>
13. Totaal Publieke Subsidies en Bijdragen			
	<u>3.242.285</u>	<u>3.207.000</u>	<u>3.257.695</u>
14. Totale baten			
	<u>3.242.285</u>	<u>3.207.000</u>	<u>3.257.695</u>
INKOMSTENQUOTES			
Eigen Inkomensquote:	80,82%		81,30%
Andere Inkomensquote:	82,76%		82,77%

LASTEN			
1. Beheerslasten personeel	252.053	240.000	300.433
2. Beheerslasten materieel	292.738	420.000	363.798
3. Totale beheerslasten	544.791	660.000	664.231
4. Activiteitenlasten personeel			
-voorbereiding	590.867	525.000	581.397
-uitvoering	1.070.992	1.180.000	1.094.595
	1.661.859	1.705.000	1.675.992
5. Activiteitenlasten materieel			
-voorbereiding	85.980	40.000	66.209
-uitvoering	723.365	700.000	733.162
-marketing	96.801	100.000	84.327
-educatieve activiteiten	3.139	3.500	3.956
	909.285	843.500	887.654
6. Totaal activiteitenlasten	2.571.144	2.548.500	2.563.646
7. TOTALE LASTEN	3.115.935	3.208.500	3.227.877
8. Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	126.350	1.500-	29.818
9. Saldo rentebaten/-lasten	1.923-	1.500	2.318-
11. Exploitatieresultaat	124.427	-	27.500
RESULTAATVERDELING			
Mutatie bestemmingsreserve educatie	-	-	25.000
Mutatie bestemmingsreserve marketing & communicatie	9.165-	-	30.000
Mutatie bestemmingsreserve All of Bach	91.575	-	27.500-
Mutatie bestemmingsreserve bijzondere personele lasten	27.000	-	27.500-
Mutatie algemene reserve	15.017	-	0-
	124.427	-	0-
Personele bezetting (beheer en activiteiten)			
Fte. Uitvoerend (op en rond het podium) 1)	0,80	1,00	0,80
Fte. Niet uitvoerend	9,91	10,50	10,44
Fte. Inhuur 2)			
Totaal personele bezetting	10,71	11,50	11,24
Van wie in vaste dienst	8,34	7,50	8,25
Van wie in tijdelijke dienst	2,37	4,00	2,99

1. Bij uitvoerend personeel is 50% van het dienstverband van de concertproducenten opgenomen. De Nederlandse Bachvereniging heeft geen musici in vaste dienst. Per project wordt gewerkt met losse contracten. In 2017 hebben 190 verschillende musici meegewerkt aan de activiteiten van de Nederlandse Bachvereniging.

2. Gezien de complexiteit en variëteit aan activiteiten die de Bachvereniging ontplooit en de grote hoeveelheid aan mensen die in wisselende samenstellingen op freelancebasis meewerkt aan deze activiteiten, is het voor ons vrijwel onmogelijk om een adequate inschatting te maken van het aantal fte's dat we inhuren. Voor een deel valt dit ook lastig te vertalen in uren omdat men betaald krijgt voor een product dat wordt opgeleverd en niet op basis van een uurtarief. Personele inhuur is overigens alleen van toepassing op activiteiten en niet op beheer.